

آیین‌نامه مقررات پژوهشی دوره‌های

تحصیلی دکتری تخصصی

مصوب ۱۴۰۲ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به همراه مفاد اجرایی

دانشگاه فردوسی مشهد

دوره دکتری تخصصی

ماده ۴۳. دانشجو موظف است مطابق با ضوابط دانشگاه تا قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، استاد راهنما و موضوع رساله خود را (با نظر استاد راهنما) به تصویب گروه آموزشی برساند. در صورت عدم تعیین استاد راهنما و موضوع رساله در موعد مقرر در گروه آموزشی، دانشجو مشمول امتیازات تبصره ۲ ماده ۳۹ این آیین‌نامه نمی‌شود و سنوات دانشجو موضوع تبصره ۲ ماده ۳۹ موجه قلمداد نمی‌شود.

- استاد راهنما بر اساس اولویت‌های پیشنهادی دانشجو، ظرفیت راهنمایی و موافقت هیأت علمی و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه حداکثر تا شروع نیمسال دوم تحصیلی تعیین می‌شود.

ماده ۴۴. تصویب پیشنهاد رساله در دانشگاه پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

- دانشجو موظف است بلافاصله پس از موفقیت در ارزیابی جامع تا یک نیمسال تحصیلی پس از آن، پیشنهاد را با نظر استاد (ان) راهنما و مشاور (ان) تدوین و به تصویب گروه و دانشگاه برساند. در صورت عدم تصویب پیشنهاد در فرصت فوق، با مجوز کمیسیون موارد خاص دانشگاه تا سقف سنوات مجاز، زمان تصویب پیشنهاد تمدید می‌شود.

- ارائه گواهی همانند جویی (اصالت محتوا) قبل از تصویب پیشنهاد الزامی است.
- تصویب پیشنهاد در جلسه‌ای با حضور استاد (ان) راهنما، هیأت داوران (حداقل دو نفر) و نماینده تحصیلات تکمیلی انجام خواهد گرفت. حضور استاد (ان) مشاور در جلسه تصویب پیشنهاد ضروری نیست. نماینده تحصیلات تکمیلی می‌تواند یکی از داوران باشد.
- نماینده تحصیلات تکمیلی از سوی شورای تحصیلات تکمیلی گروه مسئول نظارت بر حسن برگزاری جلسه تصویب پیشنهاد، تنظیم صورت جلسات مربوط و تأیید انجام اصلاحات پیشنهاد می‌باشد.
- پس از برگزاری جلسه دفاع، کاربرگ الکترونیکی پیشنهاد توسط استاد راهنما ارسال و با تأیید مدیر گروه جهت تأیید نهایی به معاون/ معاون پژوهش و فناوری دانشکده ارسال می‌گردد. پیشنهاد با تأیید نهایی معاون/ معاون پژوهش و فناوری دانشکده رسمیت می‌یابد. دانشجو باید با مراجعه به پرتال دانشجویی از تصویب نهایی پیشنهاد خود اطمینان حاصل نماید.

- یک رساله می‌تواند در قالب بخشی از طرح برون دانشگاهی با رعایت شروط زیر اجرا گردد:
 - دستاورد و نحوه خاتمه رساله مستقل از طرح برون دانشگاهی تعریف شود.
 - در پیشنهاد طرح برون دانشگاهی قید گردد که بخشی از آن از طریق رساله اجرا می‌شود و برعکس (در پایان‌نامه قید شود که بخشی از طرح برون دانشگاهی است).
 - پس از تصویب رساله، نقش دانشجویان به‌صورت همکار طرح، در متمم طرح برون دانشگاهی ذکر شود.

- بخشی از بودجه طرح برون دانشگاهی به‌صورت حق‌الزحمه دانشجو منظور گردد.
- الزامات قرارداد برون دانشگاهی (عدم انتشار دستاورد و...) به اطلاع دانشجو قبل از تصویب رساله رسانده شود و موافقت کتبی اخذ شود.

- مجوز فرایند بررسی و تصویب رساله از مدیریت پژوهشی دانشگاه اخذ شود.
 - در ضمن چنانچه طرح برون دانشگاهی قبلاً شروع شده باشد، با اتمام متمم به قرارداد، استفاده از این تبصره امکان‌پذیر است.
 - دانشجو موظف است علاوه بر ارائه گزارش‌های عملکرد شش ماهه، حداقل دو گزارش شفاهی با فاصله زمانی حداقل چهار ماه در طول تدوین و اجرای رساله به صورت رسمی ارائه نماید. جلسات ارائه گزارش با هماهنگی گروه، با حضور استاد (ان) راهنما، مشاور و حداقل یک داور برگزار می‌شود. کاربرگ گزارش پیشرفت در پرونده پژوهشی دانشجو بایگانی و در جلسه دفاع در اختیار هیئت داوران قرار داده می‌شود.
 - در خصوص دانشجویان دکتری غیرفعال فرآیند زیر اجرا می‌گردد:
 - با گزارش عدم رضایت استاد راهنمای اول از فعالیت/ حضور، در دو نامه اخطاریه به فاصله زمانی یک ماه توسط مدیر گروه/ معاون دانشکده برای دانشجو ارسال و در پرونده دانشجو درج می‌گردد.
 - در صورت عدم حضور مؤثر دانشجو در دانشگاه و عدم رضایت استاد راهنمای اول از کیفیت کار دانشجو، پس از گذشت دو ماه از ارسال دومین نامه اخطاریه، پیشنهاد مصوب دانشجو در صورت درخواست استاد راهنمای اول و تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه منتفی می‌گردد و دانشجو از فهرست دانشجویان تحت راهنمایی استاد (ان) راهنما خارج می‌شود.
 - در صورت مراجعه دانشجو پس از منتفی شدن پیشنهاد و قبول دلایل غیرفعال بودن دانشجو از سوی شورای تحصیلات تکمیلی گروه، این شورا استاد راهنمای جدید را تعیین و دانشجو می‌بایست پیشنهاد جدیدی را در چارچوب مقررات جاری دانشگاه مصوب نماید.
- تبصره ۱.** رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت‌دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می‌کند.
- انتخاب موضوع رساله با توجه به سوابق، زمینه تخصصی و کار راهه استاد (ان) راهنما، از میان اولویتهای پژوهش و فناوری دانشگاه (اولویتهای مسئله محور)، شورای عتف، بنیاد ملی علم ایران و ستادهای ریاست جمهوری صورت می‌پذیرد.
- تبصره ۲.** دانشگاه مجاز است موارد زیر را به عنوان جانشین آزمون جامع از دانشجو بپذیرد و نمره آن را بر اساس ضوابط مندرج در شیوه نامه اجرایی موضوع ماده ۵۱ آیین نامه ثبت نماید:
- در صورت کسب میانگین کل ۱۸ و بالاتر توسط دانشجو به شرط عدم مردودی در دروس گذرانده شده.
 - کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر و انتشار یک مقاله علمی در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی در دوران تحصیل دکتری تخصصی با وابستگی دانشگاه محل تحصیل دوره دکتری و تا پیش از زمان آزمون جامع.
 - کسب میانگین کل ۱۷ و بالاتر و ثبت یک اختراع داخلی یا بین‌المللی در مراجع ثبت اختراع معتبر در دوران تحصیل دکتری تخصصی تا پیش از زمان آزمون جامع
- ماده ۴۵.** دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنمای اول به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیأت علمی دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و

با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. انتخاب استاد راهنمای دوم و استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید گروه آموزشی از میان اعضای هیأت علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط در جامعه و صنعت، امکان‌پذیر است.

- استاد راهنمای اول از میان اعضای هیأت علمی دانشگاه انتخاب می‌شود. در صورت نیاز، به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، استاد راهنمای دوم می‌تواند از میان اعضای هیأت علمی داخل یا خارج از دانشگاه انتخاب شود.
- داشتن حداقل سه نیمسال سابقه تدریس در دوره تحصیلات تکمیلی و راهنمایی حداقل دو دانشجوی کارشناسی ارشد برای استاد راهنما با مرتبه استادیاری در هنگام تصویب پیشنهاد ضروری است.
- در صورت نیاز، استاد (ان) مشاور به پیشنهاد استاد راهنمای اول و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه انتخاب می‌شوند. هر رساله می‌تواند حداکثر دو استاد مشاور داشته باشد.
- اگر به دلایل خاص، امکان راهنمایی و یا پیشبرد رساله مقدور نباشد، مشروط به درخواست یکی از ذی‌نفعان (استاد راهنمای اول/ دانشجو) با تصویب شورای تحصیلات تکمیلی گروه، امکان ایجاد تغییرات در ترکیب تیم راهبری و یا جایگزینی استاد راهنما وجود دارد. در صورت عدم قبول رأی این شورا از جانب هر یک از ذی‌نفعان، نظر معاونت و پژوهش و فناوری دانشگاه لازم‌الاجرا می‌باشد.
- هیچ‌یک از بستگان درجه یک دانشجو (پدر، مادر، خواهر، برادر، همسر، فرزند، پدر و مادر همسر) نمی‌توانند راهنمایی، مشاوره و یا داوری رساله وی را بر عهده گیرند.

ماده ۴۶. دانشجو مجاز است در زمان تدوین رساله دکتری و برای ادامه فعالیت‌های پژوهشی خود طبق آیین‌نامه مصوب وزارت در مدت مجاز تحصیل با عنوان فرصت تحقیقاتی در یکی از دانشگاه‌های داخلی یا خارجی با رعایت ضوابط و مقررات مشغول به فعالیت شود.

ماده ۴۷. دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تأیید استاد/استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی، مجاز است در حضور هیئت‌داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱. محدوده شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی با رعایت تبصره ۲ و ۳ همین ماده توسط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه و با مشارکت معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا است.

تبصره ۲. در تعیین شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی موضوع تبصره ۱ این ماده، با توجه به اهمیت انتشار دستاوردهای علمی و مرجعیت علمی کشور، چاپ دو مقاله علمی پژوهشی یا مروری معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با درجه الف و ب مورد تأیید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده بین‌المللی معتبر مورد تأیید دانشگاه و یا ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین‌المللی ثبت اختراع معتبر مورد تأیید دانشگاه الزامی است. دانشگاه می‌تواند مواردی همچون نظریه‌پردازی، چاپ کتاب، ثبت اختراع داخلی در مراجع رسمی ثبت اختراع کشور را در چارچوب سازوکار پیش‌بینی‌شده در تبصره ۱ همین ماده، جایگزین مقاله دوم پذیرفته‌شده، نماید.

- شرط کفایت دستاوردهای علمی برای صدور مجوز دفاع از رساله، چاپ دو مقاله علمی پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله در نشریات با درجه الف و ب مورد تأیید معاونت پژوهشی وزارت یا نشریات نمایه شده

بین‌المللی معتبر مورد تأیید دانشگاه و یا ثبت اختراع خارجی در دفاتر بین‌المللی ثبت اختراع معتبر مورد تأیید دانشگاه الزامی است. نظریه‌پردازی، نشر مقاله مروری معتبر، چاپ کتاب در انتشارات معتبر و ثبت اختراع داخلی در مراجع رسمی ثبت اختراع کشور، می‌تواند جایگزین مقاله دوم شود.

- کفایت دستاوردهای علمی برای صدور مجوز دفاع از رساله محرمانه و یا مسئله محور به تشخیص معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه خواهد بود. موافقت کتبی دانشجو در زمینه اطلاع از شرایط رساله محرمانه و یا مسئله محور الزامی است.

تبصره ۳. اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) معادل چاپ مقاله محسوب می‌شود.

- اخذ کد DOI یا DOR (ویژه مقالات علمی پژوهشی مجلات علمی داخل کشور) و به‌طور هم‌زمان انتشار برخط چکیده یا اصل مقاله، معادل چاپ مقاله محسوب می‌شود.

- مستندات موردنیاز جهت صدور مجوز دفاع:

- پیش‌نویس رساله در قالب مصوب
- کاربرگ تکمیل‌شده مجوز دفاع مورد تأیید مراجع ذی‌ربط
- مقاله چاپ‌شده معتبر (نامه پذیرش و متن مقاله پذیرش‌شده در صورت تأیید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه)
- گواهی رسید ثبت پیشنهاد در سامانه ملی ثبت پایان‌نامه، رساله و پیشنهاد (thesis.irandoc.ac.ir)
- کاربرگ تکمیل‌شده درخواست ارزیابی دستاوردهای رساله مورد تأیید مراجع ذی‌ربط
- گواهی نمره قابل‌پذیرش زبان
- مدارک گزارش پیشرفت کار
- گواهی همانندجویی متن کامل رساله
- گواهی تصفیه حساب مالی از حسابداری معاونت آموزشی و معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه
- مجوز دفاع از سوی معاونت آموزشی و معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه صادر می‌شود.

- حداقل فاصله زمانی لازم بین صدور مجوز دفاع و زمان انجام دفاع ۱۵ روز کاری است.
- جلسه دفاع با حضور نماینده تحصیلات تکمیلی، استاد (ان)، راهنما، استاد (ان) مشاور و هیئت‌داوران رسمیت می‌یابد.

- هیئت‌داوران متشکل از سه عضو هیأت علمی (علاوه بر استاد (ان) راهنما و مشاور) است. یک عضو از داخل گروه با حداقل مرتبه استادیاری و حداقل یک عضو بیرون از دانشگاه با دانشگاه با مرتبه حداقل دانشیاری انتخاب می‌شود. در صورت ضرورت و به تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی گروه، می‌توان یک داور (داخل/خارج از گروه) به تعداد هیئت‌داوران افزود. در شرایط خاص یکی از داوران خارجی می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای انتخاب شود.

- در صورتی که یکی از استادان راهنما به دلایل موجه نتواند در جلسه دفاع شرکت کند، باید موضوع را به صورت کتبی به اطلاع شورای تحصیلات تکمیلی گروه برساند. در موارد خاص شورای تحصیلات تکمیلی گروه می‌تواند جلسه دفاع را با حضور یک نفر از استادان راهنما برگزار نماید.
 - در موارد خاص عدم حضور استاد (ان) مشاور در جلسه دفاع بلامانع می‌باشد.
 - در موارد خاص و تأیید شورای تحصیلات تکمیلی گروه، حضور داور خارجی به صورت ویدئو کنفرانس بلامانع است. علاوه بر این در شرایط خاص و با مجوز معاونت آموزشی دانشگاه، برگزاری جلسه دفاع به صورت مجازی بلامانع است.
 - فاصله زمانی از تصویب نهایی پیشنهاد تا برگزاری جلسه دفاع از رساله حداقل ۱۲ ماه است.
 - جلسه دفاع باید در ساعات کاری دانشگاه و با اطلاع‌رسانی قبلی برگزار شود.
 - اداره جلسه و نظارت بر حسن اجرا و رعایت ضوابط و مقررات بر عهده نماینده تحصیلات تکمیلی است.
- ماده ۴۸.** نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:
- مردود (کمتر از ۱۶)؛
 - قبول با درجه: خوب (۱۶ تا ۹۹/۱۷)، خیلی خوب (۱۸ تا ۹۹/۱۸) و یا عالی (۱۹ تا ۲۰).
 - ارزشیابی رساله بر اساس ارائه گزارش مورد تأیید استاد راهنما، کیفیت علمی و دستاوردهای آن، میزان نوآوری، چگونگی دفاع از یافته‌های پژوهش، نحوه نگارش و گزارش‌های عملکردی انجام می‌شود.
 - ملاک تصمیم‌گیری در خصوص رد یا قبول رساله و همچنین درجه آن، میانگین نمراتی است که هر یک از داوران حاضر و استاد (ان) راهنما و مشاور (ان) در جلسه به دانشجو می‌دهند. لازم به ذکر است که داوران هر کدام به طور مستقل و استاد (ان) راهنما و مشاور در مجموع یک نمره خواهند داشت.
- تبصره ۱.** چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تأیید هیئت داوران حداکثر یک نیمسال تحصیل به دانشجو اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت داوران، یکبار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند. در صورت عدم موفقیت دانشجو در دفاع از رساله در بار دوم، دانشجو از ادامه تحصیل محروم می‌شود.
- تبصره ۲.** حداکثر زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه نهایی دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، ۳ ماه می‌باشد. هیئت داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تأیید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی رساله را تعیین تکلیف کند.
- زمان اصلاح رساله پس از برگزاری جلسه نهایی دفاع و اخذ نمره قبولی توسط دانشجو، برای اصلاحات جزئی حداکثر یک ماه و برای اصلاحات کلی حداکثر سه ماه می‌باشد. هیئت داوران موظف است در جلسه دفاع، برای شرایطی که دانشجو اصلاحات را انجام ندهد یا اصلاحات توسط استاد راهنما تأیید نشود، نحوه ارائه نمره نهایی و قبولی یا عدم قبولی رساله را تعیین تکلیف کند.
- تبصره ۳.** دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.
- دانشجو موظف است هرگونه انتشار دستاورد رساله را با تأیید استاد راهنما و مطابق ضوابط و مقررات و با حفظ مالکیت دانشگاه به انجام رساند. همچنین در دستاوردهای رساله نام دانشجو (نفر اول)، استاد (ان)

راهنما و مشاور درج گردد. نویسندگان مسئول باید یکی از استادان راهنمای دانشگاه فردوسی مشهد باشد. در موارد خاص، تصمیم‌گیری بر عهده شورای دانشگاه است.

- دستاوردهایی که از نتایج فرصت تحقیقاتی دانشجو استخراج می‌شوند طبق مصوبات دانشگاه خواهد بود.
- درج نشانی دوم در دستاوردهای غیرموظف رساله صرفاً برای دانشجویان غیرایرانی بلامانع است.
- دانشجو باید رساله خود را در قالب مصوب تدوین و یک نسخه چاپی (دورو) به کتابخانه‌ی مرکزی دانشگاه تحویل نماید. سایر نسخه‌ها صرفاً به صورت الکترونیکی در اختیار استاد (ان) راهنما، استاد (ان) مشاور، دانشجو، گروه و سازمان حمایت‌کننده قرار می‌گیرد.
- کسب مجوز از معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه توسط دانشجو جهت ارائه رساله یا دستاوردهای آن در نمایشگاه‌ها، همایش‌ها، سمینارها و... الزامی است.

ماده ۴۹. ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

- ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن همه واحدهای درسی دوره، داشتن میانگین معدل کل حداقل ۱۶، موفقیت در آزمون جامع و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره ۱. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۵۰. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و دیگر مصادیق) شود و تخلف او از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه اثبات گردد با رعایت ضوابط تعیین شده توسط کارگروه مذکور و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

تبصره ۱. در صورت احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی کارگروه اخلاق در پژوهش دانشگاه با رعایت ضوابط تعیین‌شده توسط کارگروه مذکور، تخلف مذکور بررسی و متناسب با میزان تخلف، تصمیم‌گیری در مورد دانشجوی خاطی توسط دانشگاه انجام می‌شود.

- پذیرش دانشجوی دکتری پژوهش محور ویژه متقاضیان غیرایرانی تابع دستورالعمل پذیرش دوره دکتری پژوهش محور ویژه متقاضیان غیرایرانی دانشگاه فردوسی مشهد می‌باشد.

تبصره ۵. در صورت عدم تصویب و ابلاغ شیوه‌نامه اجرایی توسط دانشگاه پیش از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳، آخرین شیوه‌نامه اجرایی دانشگاه تهران (شیوه‌نامه تدوین شده برای ورودی‌های سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ مطابق مواد این آیین‌نامه) ملاک عمل خواهد بود.

تبصره ۶. برای دانشجویان هر ورودی (تا پایان دوره تحصیلی) شیوه‌نامه اجرایی شروع دوره ملاک عمل است.

ماده ۵۲. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۵۳. این آیین‌نامه و تبصره‌های آن برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس از آن لازم‌الاجراست. مواردی که در شیوه‌نامه اجرایی دانشگاه‌ها مطابق با این آیین‌نامه تنظیم می‌شود نیز برای دانشجویان

ورودی سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس از آن لازم‌الاجراست. برای دانشجویان ورودی‌های پیشین، مطابق با آیین‌نامه‌های ابلاغی دوره‌های خود عمل می‌شود.

ماده ۵۴. این آیین‌نامه با یک مقدمه، ۵۴ ماده و یک پیوست، در جلسه شماره ۹۶۲ تاریخ ۱۴۰۲/۰۴/۲۵ به تصویب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی رسید و تمام آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و مستندات مرتبط با مقررات آموزشی قبلی برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ و پس از آن لغو و بلااثر است.

(سایر مصوبات پژوهشی دانشگاه)

۱. پیشنهاد پارساهایی که در آن آزمودنی انسان و یا حیوان می‌باشد، باید بلافاصله بعد از تصویب در دانشگاه به کارگروه اخلاق زیستی دانشگاه ارسال و کد اخلاق اخذ گردد.
۲. همانند جویی باید با مسئولیت استاد راهنما انجام شود و تأییدیه‌ها توسط استاد راهنما در سامانه بارگذاری گردد.
۳. ارائه گواهی همانند جویی برای صدور مجوز دفاع پیشنهاد و دفاع نهایی ضروری است. تأکید می‌گردد همانند جویی پارسا قبل از برگزاری جلسه دفاع انجام گیرد. در خصوص پارساهایی که مشمول اصلاحات کلی شده‌اند، همانند جویی مجدد پس از اعمال اصلاحات ضروری است. درصدهای معتبر در همانند جویی، با توجه به تفاوت‌های رشته‌های مختلف، در دانشگاه‌ها بررسی و بر اساس عددی ترجیحاً بین ۲۰ تا ۳۰ درصد تصمیم‌گیری می‌گردد.
۴. معاونت آموزشی و پژوهش و فناوری دانشگاه برای اعلام ظرفیت پذیرش ارشد و دکتری با یکدیگر تشریک مساعی نموده و با توجه به مقررات سقف ظرفیت راهنمایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی و تعداد دانشجویان فعلی (جاری و راکد) اعضای هیأت علمی، فهرست افرادی که امکان گرفتن دانشجوی تحصیلات تکمیلی برای سال تحصیلی بعد را دارند و نیز سقف ظرفیت پذیرش آنان را هر سال به دانشکده‌ها اعلام می‌نمایند.
۵. شیوه‌نامه نحوه انتساب دانشجوی دکتری به استاد راهنما به‌صورت زیر توسط معاونت آموزشی دانشگاه اجرا می‌شود:
(الف) مدیر گروه در هر سال یک ماه قبل از برگزاری جلسه مصاحبه موارد زیر را در خصوص استادان پذیرنده دانشجوی دکتری در وبگاه گروه/ دانشکده قرار دهد:

- رزومه هیأت علمی
- علایق و محورهای برنامه پژوهشی هیأت علمی
- تعداد ظرفیت هیأت علمی
- نحوه ارتباط داوطلب با هیأت علمی برای پاسخ سؤالات احتمالی در خصوص نحوه کار و انتظارات عضو هیأت علمی

(ب) در فرم اولیه تقاضای دانشجویان برای انجام مصاحبه موارد ذیل لحاظ گردد:

بیانیه تحقیق (بین ۵۰ تا ۵۰۰ کلمه) که در آن داوطلب موضوع تحقیقاتی موردعلاقه خود را توضیح می‌دهد. (یک تا سه موضوع)

پیشنهاد استاد راهنما (توصیه می‌شود داوطلب همه اعضای هیأت علمی پذیرنده در گرایش/ رشته مربوط را به ترتیب اولویت ذکر نماید). این انتخاب، مبنای انتساب استاد راهنما به داوطلب در صورت قبول شدن و معرفی از طرف سازمان سنجش است که توسط شورای تحصیلات تکمیلی گروه صورت می‌گیرد. مدیران محترم گروه باید، اصالت درخواست اختصاص استاد راهنما به دانشجویان دکتری را، "پیشنهاد دانشجو" قرار دهند.

۶. افزایش یک نفر و یا کاهش در ترکیب اسامی نویسندگان مقاله (ها) مستخرج از پارسا با نظر استاد راهنمای اول (نویسنده مسئول) بلامانع است. در موارد استثنائی، افزایش بیشتر در ترکیب نویسندگان مقاله منوط به اخذ مجوز از شورای تحصیلات تکمیلی گروه می‌باشد. ضمناً افزایش نویسنده با نشانی خارج از کشور مشمول این بند نمی‌باشد.

۷. در مقاله‌های مستخرج از پارسای مشترک با پژوهشگران خارج از کشور

- تغییر در ترکیب و ترتیب نویسندگان
- نویسنده مسئول مشترک با پژوهشگر خارجی
- تغییر نویسنده مسئولی
- درج نشانی سازمانی خارج از کشور (Affiliation) علاوه بر نشانی دانشگاه در مقاله، برای پژوهشگران با نشانی دانشگاه، بلامانع است.
- در مقالات مستخرج از پارسا و حاصل از تفاهم‌نامه/ قرارداد همکاری دانشگاه فردوسی مشهد با مؤسسات داخلی یا خارجی

- تغییر در ترکیب و ترتیب نویسندگان
- نویسنده مسئولی مشترک
- تغییر نویسنده مسئولی
- درج نشانی سازمانی (Affiliation) علاوه بر نشانی دانشگاه در مقاله، در صورتی که در قرارداد درج شده باشد، بلامانع است.

در موارد خاص یا دارای ابهام و یا بنا به مصالح و تشخیص دانشگاه برای بعضی از پژوهشگران، اخذ مجوز از معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه برای هرگونه تغییرات در ترکیب و ترتیب نویسندگان، نویسندگی مسئول و نشانی ضروری است.

پیوست شماره ۱ آیین‌نامه

۱. **شیوه آموزشی - پژوهشی:** شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و یا رساله می‌شود.

۲. **ارزیابی جامع:** بررسی همه‌جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دروس برگزار می‌شود.

۳. **پایان‌نامه:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

۴. **رساله:** مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد/استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.

۵. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه یا رساله بر عهده دارد.

۶. **استاد مشاور:** یکی از اعضای هیأت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله بر عهده دارد.

۷. **هیئت داوران:** اعضای هیأت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شوند.

۸. **دانشگاه جامع و معین دولتی استان موضوع آیین‌نامه مذکور:** آذربایجان شرقی (دانشگاه تبریز)، آذربایجان غربی (دانشگاه ارومیه)، اردبیل (دانشگاه محقق اردبیلی)، اصفهان (دانشگاه اصفهان)، البرز (دانشگاه خوارزمی)، ایلام (دانشگاه ایلام)، بوشهر (دانشگاه خلیج فارس)، تهران (دانشگاه تهران)، چهارمحال و بختیاری (دانشگاه شهرکرد)، خراسان جنوبی (دانشگاه بیرجند)، خراسان شمالی (دانشگاه بجنورد)، خراسان رضوی (دانشگاه فردوسی مشهد)، خوزستان (دانشگاه شهید چمران اهواز)، زنجان (دانشگاه زنجان)، سمنان (دانشگاه سمنان)، سیستان و بلوچستان (دانشگاه سیستان و بلوچستان)، فارس (دانشگاه شیراز)، قزوین (دانشگاه امام خمینی (ره) قزوین)، قم (دانشگاه قم)، کردستان (دانشگاه کردستان)، کرمان (دانشگاه شهید باهنر کرمان)، کرمانشاه (دانشگاه رازی)، کهگیلویه و بویراحمد (دانشگاه یاسوج)، گلستان (دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان)، گیلان (دانشگاه گیلان)، لرستان (دانشگاه لرستان)، مازندران (دانشگاه مازندران)، مرکزی (دانشگاه اراک)، هرمزگان (دانشگاه هرمزگان)، همدان (دانشگاه بوعلی سینا)، یزد (دانشگاه یزد).

	شماره: عتف - ۱ - ۲۲۱۴		آیین نامه یکپارچه مقررات پژوهشی دوره‌های تحصیلی دکتری تخصصی به همراه مفاد اجرایی دانشگاه فردوسی مشهد	 جمهوری اسلامی ایران وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
	تاریخ: ۱۴۰۳/۰۴/۲۵	ویرایش ۰۱		